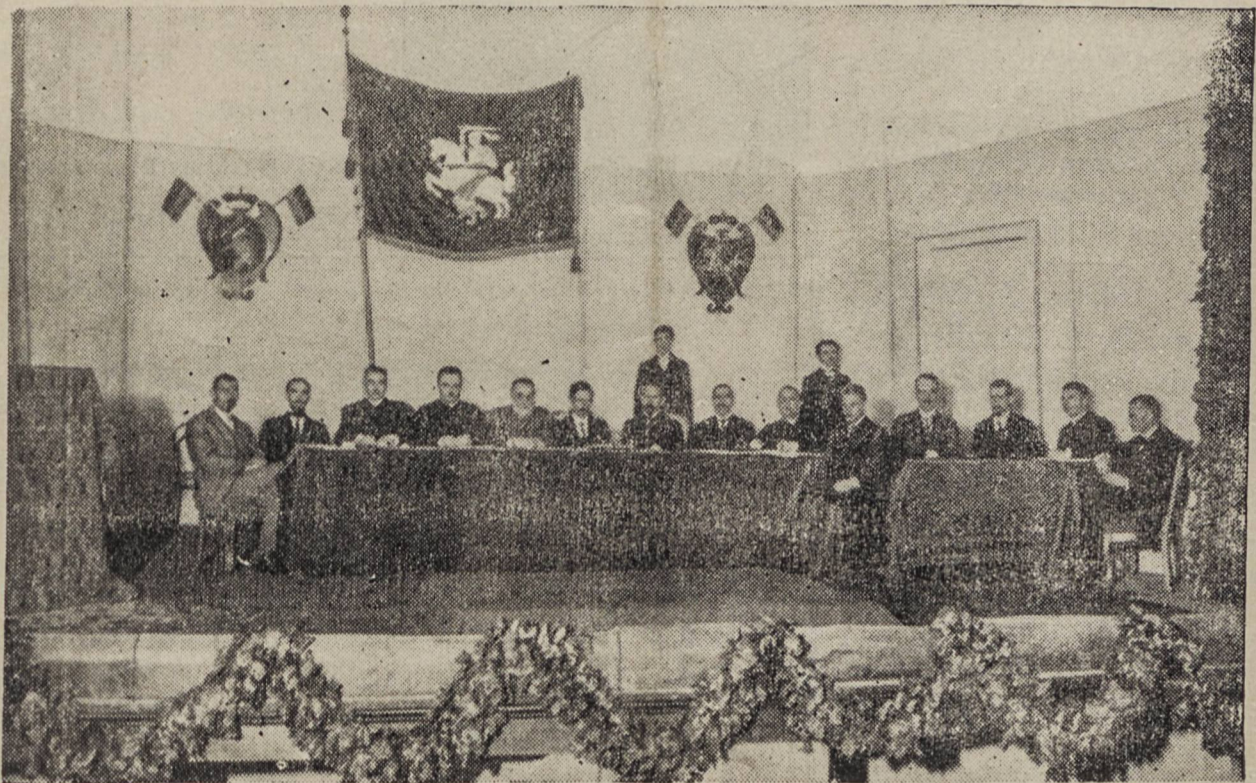

MARGUTIS

BRUNDA J
175 HIGH ST
BROOKLYN N Y

1917 METAI VILNIUJE --

1 42

Vilniaus konferencijos prezidiumas. Už prezidiumo stalo matome Lietuvių tautos atgimimo patriarchą Joną Basanavičių (5 iš kairės), ir pirmąjį Lietuvos Prezidentą Antaną Smetoną (iš kairės).

MARGUTIS

Published semi-monthly on the
15th and the 30th

ANTANAS VANAGAITIS
Editor-Publisher

Entered as second-class matter at
the post office at Chicago, Illinois
May 16th, 1928, under the act of
March 3rd, 1879. SUBSCRIPTION
PRICE \$2.00 per year, 10 cents per
copy. The publisher assumes no
responsibility for return of un-
solicited manuscript.

MARGUTIS, 6755 S. Western Ave.
Chicago, Ill.
Phone GROvehill 2242

ANTANAS A. OLIS
ADVOKATAS

Bridgeport: 3252 So. Halsted Street
Valandos: nuo 7 iki 9 vakare
Tik ketvirtadieniais
Telephone CALumet 6945

Adv. Antanas A. Olis
Adv. R. A. Vasalle
Adv. A. Lapinskas
134 North La Salle Street
Room 1308
Telephone RANdolph 0332
CHICAGO, ILL.

Phone CANal 6122

DR. S. BIEŽIS, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1—3 ir 7—8 vakare.
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. California Ave
Telephone REPublic 7868

Phone CANal 6122

DR. S. JAKUBS, D. D. S.
DENTIST

9:30 A. M. 12 A. M.
1—5 P. M. 6—8 P. M.
2201 West 22nd Street
Residence 2850 West 40th St.
Res. Phone LAFayette 7383

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS
REAL ESTATE

JOHN PAKEL

JOHN PAKEL

Statau visokios rūšies naujus namus ant lengvų mėnesinių išmokėjimų. Darau viską taisymo darbą be jokio cash įmokėjimo ant lengvų mėnesinių išmokėjimų. (Išgautu geriausį atlyginimą iš Fire Insurance Kompanijų dėl taisymo apdegusių namų). Darau paskolas ant naujų ir senų namų ant lengvų mėnesinių išmokėjimų nuo 5 iki 20 metų. Reikale kreipkitės prie

JOHN PAKEL

Insurance and Loans
6816 S. Western Avenue
Phone Grovehill 0306

NAUJA MODERNIŠKA KOPLYČIA
MARQUETTE PARKE

Laidotuvių Direktorius **ANTANAS PETKUS** įrengė naują, modernišką koplyčią Chicagoje, Marquette park kolonijoj, prie 68-tos ir So. Western Avenue.

ANTANAS B. PETKUS

6812 So. Western Avenue

Telef. GROvehill 0142

Antra laidojimo įstaiga, dir. A. Petkus turi Ciceroj —

1410 So. 49 Court

Telf. CICero 2109

MARGUTIS

Foremost Lithuanian Journal
of Music, Folklore and
Humor.

— Synchronized With —
Outstanding Radio Programs
Covering Homes of a Million
Lithuanians.

Atviras Laiškas Visuomenei

Advokatas R. Skipitis, buvęs savo laiku Lietuvoje Užsienio Lietuviams Remti Draugijos pirmininku ir vėliau Sovietų Rusijos kariuomenei okupavus Lietuvą, pabėgęs į Vokietiją kur buvo Lietuvos Sąjungos pirmininku, prisiuntė tokį laišką.

Šiuo metu pabėgėlių reikalai ir vargai palyginti su tais, kokių dėl mūsų neišsakomo barbariškumo yra susilaukusi visa Lietuva, nustoja reikšmės. Yra faktas, kad šiuo metu Lietuva yra daug daugiau nuiteriota) kaip kad buvo per Did. Karą. Eilė miestų ir miestelių pavirsta tik griuvėsių kruva, šimtai kaimų sudeginti, tūkstančiai lietuvių tiek inteligentų, tiek ūkininkų bei darbininkų išgabenti nežinia kur. Tūkstančiai be pastogės, tūkstančiai našlaičių vaikų, moterų, senelių . . . Per ištisus metus bolševikų griautas ir dezorganizuotas ūkis šiandien ir su didžiausiomis patsangomis ir pasiaukojimu veikia neįmanoma atstatyti, juoba kad tam nėra nei būtiniausių resursų.

Taigi šiuo sykiu jau ne kelių šimtų pabėgėlių, o visos mūsų tautos vardu norėčiau apeliuoti į Amerikos lietuvių širdį. Šiuo metu didžiausias Amerikos lietuvių dėmesys turėtų būti atkreiptas į pačią Lietuvą, į Lietuvos atstatymą, į ten kenčiančių mūsų brolių šturpų likimą. Raudonasis Lietuvos Kryžius šaukias pagalbos. Ir iš kur, jeigu ne iš Amerikos brolių jis pirmoj eilėj gali būti peremtas. Amerikos lietuviai galėtų pajudinti ir Amerikos, ir Tarptautinį Raudonąjį Kryžių, ir Hooverio Komitetą ir kitas tarptautines labdaros organizacijas ir turtuolius, kurie turi širdį. Lietuvoje ypač trūksta medikamentų, apavo, aprangos, skalbinių, nes tuos dalykus bolševikai

kaip šluota iššlavė. Be abejonės, persiuntimo sunkumai bus dideli, bet esant geriems norams jie nebus nenugalimi.

Aš prašau Tamstą malonėti ši mano prašymą perduoti didžiosioms lietuvių organizacijoms ir visiems tiems mūsų tautiečiams, kuriuose dar plaka lietuviška širdis.

Su nuoširdžia pagarba,
(pasirašyta) R. Skipitis.

Kaip matote brangūs skaitytojai tai yra laiškas ir kartu atsisaukimas į visą Amerikos visuomenę, kuri prašoma padėti skurstančiai Lietuvai. Prašo ir geros Amerikos visuomenės ir kartu visų lietuvių, kuriuose dar plaka lietuviška širdis, padėti vargantiesiems tautiečiams, savo giminėms, artimiesiems ir kartu visai Lietuvai.

Atjauškim savo senąją tėvynę ir padėkim Jai.

Prie Dariaus-Girėno Paminklo Liepos 19 d.

Liepos 15 d. 1941 m., suėjo aštuoni metai nuo Dariaus-Girėno išskridimo su Lituanica per Atlantiko vandenyną, į Lietuvą. Jiedu išskrido iš New Yorko į Kauną, kurį norėjo pasiekti be sustojimo. Tas skridimas turėjo išgarsinti lietuvių tautos vardą visam pasauly.

Laimingai jiedu skrido ir perskrido Atlantiko vandenyną ir jau buvo netoli savo gimtinės Lietuvos, liepos 17 d., bet likimas kitaip lėmė. Darius-Girėnas žuvo... Žuvo ant slenkščio Lietuvos — Soldino miškely, Vokietijoje . . .

Chicagos ir Amerikos, patriotingoji visuomenė, pastatė jiems didingą paminklą Chicagoje, Marquette park apilinkėje, prie 67-tos ir S. California ave. Tas paminklas sekančioms kartoms primins anų garbingą žygį. Seneliai pasakos augančiajai kartai kad Chicagoj atsirado du lietu-

viai lakūnai, kurie pasiaukoję drąsiam žygiui, kad išgarsinti savo tautos vardą pasauly . . .

Kiekvienais metais, lietuviai suvažiuoja prie Dariaus-Girėno Paminklo atiduoti pagarbą žuvusiems didvyriams. Šimet paminėjimas buvo surengtas šeštadienio vakare, liepos 19 d., prie papėdės paminklo, su įspdingomis ceremonijoms. Saulei leidžiantis žygiavo mynios prie paminklo. Gatvės buvo nutiestos automobiliais. Žmonių, daugybės. Dar daugiau negu kitais metais. Šeštadienio vakare visi yra liuosi nuo darbų, todėl ir susirinko minios. Jeigu būtų gauta suolai atsisėst ir estrada įrengt, kaip kitais metais, tai dar būtų miniai buvę patogiau. Giedras, gražus oras, nors vėsokas, visus užlaikė iki pabaigos ceremonijų. Programui prasidėjus publika ir Merginų Choras sugiedojo Lietuvos Himną.

Pirmiausiai adv. A. Olis, programos vedėjas, perstatė Cicero, šv. Antano par. kleboną kun. I. Albavičių pasakyti keletą žodžių ir atkalbėti maldą. Po jo, komp. A. Vanagaitis perskaitė Dariaus-Girėno testamentą. Po to, kalbas pasakė keli kalbėtojai: kun. Deksnis, neseniai atvykęs iš Lietuvos, kuris labai gražia, simpatinga kalba apibudino Darius-Girėną ir pasakė kaip jie ir kiti kauniečiai, laukė atskrendant dviejų sakalėlių, per žalią girelę, bet . . . jie atmušė sparnelius į sausą eglėlę . . . Kalbėjo adv. R. Vassale, kons. Daužvardis, Al. Kumskis, teisėjas John T. Zuris, jurų laiv. kapt. P. Labanaskas, legion. komandierius Casper, "Draugo" red. L. Šimutis ir Jaunosios Lietuvos pirm. B. Gediminas.

Konsulas Daužvardis vaizdžiai nupasakojo mūsų lakūnų žygio didžiąją reikšmę mūsų tautos gyvenime ir nurodė lietuvių tautos siekimus . . . Tokie sūnūs ir tokios aukos, kraunasi ant tautos aukuro

tam, kad tautos praeitimi stiprėtų visuomet gyventų ir niekuomet nemirtų.

Didieji Lietuvos kunigaikščiai bei karaliai: Mindaugis, Gediminas, Algirdas, Kęstutis ir Vytautas gyveno ir mirė 13, 14 ir 15 šimtmečiuose, tačiau jie ir dabar yra ir ateityje bus tautai inspiracija ir dvasiniu atsparumu. Tą patį kitose srityse, lietuvių tautai reiškia Valančius, Kudirka, Basanavičius, Darius-Girėnas ir kiti.

Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė lietuviams kainavo labai daug. Buvo pralieta daug lietuvių kraujo ir paaukota daug lietuvių gyvybių Didž. kare dėl Lietuvos nepriklausomybės, o šiam kare arba prieš okupantus bolševikus sukilime, krito lietuvių dar didesnės aukos, ir prasilejo dar daugiau lietuvių kraujo. Tai baisu ir skaudu, tačiau smagu ir pakilu, kad lietuvių tautos vyrai yra drąsūs, patriotiškumo ir didvyriškumo pavyzdžiai. Jie mirė nuo priešo kulų ir jų gyvųjų tarpe nebėra. Tačiau jie paliko savo vaikus, tėvus, gimines, draugus ir gyvąją tautos dalį. Kaip kariai ar sukilėliai divyriškai kovėsi ir žuvo karo lauke už Lietuvos laisvę ir lietuvių tautos garbę, taip Darius ir Girėnas didvyriškai dirbo ir bedirbami mirė, dėl tos pačios lietuvių tautos." Taip kalbėjo Lietuvos konsulas p. P. Daužvardis. Tai buvo įspūdinga ir graži kalba.

Meninę programą dalį prie paminklo atliko Margučio dainininkės.

Taip pat prie paminklo buvo sudėta daug vainikų. Vainikus padėjo Dariaus-Girėno sesutės p. Stulpinienė ir p. Nelsonienė, jaunlietuvių organizacija, ir Dariaus-Girėno Paminklo Komitetas.

Įspūdingas paminėjimas buvo pabaigtas Dariaus ir Girėno posto legionierių, kurie žuvusiems lakūnams atidavė karišką pagarbą.

Muzikale ir dainos programą išpildė Margučio Merginų Choras, kankl. K. Šimkus ir armon. A. Labanauskas.

MARGUČIO ŽINIOS

Karščiai Chicagoje, visvien nesutrukdė žmonių veikimo ir darbo. Kas rengė piknikus, tas piknikavo o kas mielą dienele, darbo žmogus prakaitą liejo dirbtuvėj dėl duonos kashio. Šįmet šventa Ona smarkiai įkaitino gamtą.

Liepos 27 d. 1922 m., Suvienytos Amerikos Valstybės, paskelbė Lietuvą "de jure." Ta žinia buvo linksmi sutikta Lietuvoje ir Amerikos Lietuvoje. Margutis kasmet minėdavo tą įvykį per radio. Šįmet irgi paminėjo su gražiu programą.

Gražus sekmadienis liepos 27 d., išviliojo daugumą į ežero pakrantes maudytis. Bet ir piknikuose buvo nemažai žmonių. Chicagoje biznierių pradėjo rengt privačio pobūdžio piknikus, sukviečiant savo kostumerius ir draugus. Liepos 13 d. surengė tokį pikniką namų statytojas - kontraktorius **John Pakel** (6816 S. Western ave.) ir turėjo daug sukvieštų svečių. Visi svečiai buvo pavaišinti kaip kokioj "velioj." Liepos 27 d. panašų pikniką surengė kitas įžymus biznierių iš Bridgeporto, **Dan Kuraitis**, **Milda Buick Sales** savininkas (907 W. 35 str.). Per visą dienele iki sutemos skambėjo dainos, muzika ir vaišėms galo nebuvo. Kuraičio piknike dalyvavo daug Lietuvos jaunų šeimų. Tai buvo jų švenčiama savotiška šventė, kaip kad Amerikos Lietuviai kad šventė Lietuvoje "Fourth of July" . . .

Margutis irgi savo kostumeriams, draugams ir radio leidėjams rengia panašų pikniką su kitokiomis linksmybėmis Riverview Parke rugp. 24 d. Margutis, tiesa, negali pavaišinti tūkstančių draugų su valgiais ir gėrimais, bet jis užtat duos kitokių linksmybių parke - visokių žaismių. Per porą metų mes linksminomės Riverview Jarke iki vėlybos nakties. Reikia manyti, jei oras bus gražus, tai ir šįmet mes linksminsimės iki nevėliau . . .

Margutį atlankė svečiai iš Cleveland, Ohio, tai "Dirvos" red. Kazio Karpiaus žmona Ona Karpus ir Mr. Mrs. John Verbila. Ona Karpus pasiliko Chicagoje, o Verbilai išvažiavo liepos 29 d. į Grand Rapids, Mich., atlankyti savo gimines. Taip pat atlankė Margutį ir svečiai bei viešnios iš Brooklyn, N. Y. — Ona Valaitienė radio pranešėja ir kap. Vytautas Kuizinas.

Išvyko iš Chicago ir dabar apsiėjo Clevelande, kapt. P. Labanauskas, kuris išbuvo Chicagoje apie dvi savaites. Kapt. Labanauskas ir kapt. Kuizinas yra jūrų laivyno kapitonai, kurie savo laiką, rusams okupavus Lietuvą, pabėgo ir atvyko čia, į Ameriką "užuolankos keliais" . . .

Studentė Hypatija Yčaitė grįžta iš Meksikos, kur ji buvo nuvykusi misijų reikalais. Pradžioj rugpiūčio ji žada pasiekti Chicago . . . Paviešėjus Chicagoje, vyks į Tabor Farm.

Lankėsi Redakcijoje

Iš Wilkes Barre, Pa., du lietuviai veikėjai ir dainininkai — Ben. Gibavičius ir Antanas Vaitkevičius, lankėsi Marguty, grįždami iš California. Jiedu išvažiavo pradžioj liepos iš Wilkes Barre ir per New Orleans, per Texas, nuvažiavo į California ir apvažinėjo Pacifico pakraščius. Grįžo vežini daug "souvenir" ir nufilmuotų vaizdų.

Iš Cleveland, Ohio, muzikas V. Greičius, iš Brooklyn, N. Y. dain. Pr. Dulkė, iš Kingston, Pa. muz. J. Šiaučiūnas. Greičius ir Dulkė apsisėjo buvo pas Januašauskus, Beverly Hills, o Šiaučiūnas — Ciceroy, pas Mondeikus.

ART. J. OLŠAUSKAS CHICAGOJE

Liepos 30 d. atvyko pas Margutį pasisvečiuoti dzimdzius J. Olšauskas. Paviešėjęs, grįž per Tabor Farm į rytus, į Asterdam, N. Y.

Lietuvos Kariuomenės ir Visuomenės Susiartinimo švenčių vaizdai Lietuvoje. Tai buvo Laisvojoje Lietuvoje. Ir dabar Lietuvos žmonės džiaugiasi savo naujai susiorganizavusia kariuomene, kuri išvijo bolševikus - okupantus. Vilniaus krašte, Lietuvos kariai smarkiai kovojo bolševikus, besitraukiančius iš mūsų tėvynės.

SVEIKATOS SKYRIUS

Tvarko

Dr. Steponas Biežis

Paskaitos būna antradieniais

Per radio iš WHFC 9:30 v. v.

Kodėl Žmonės Miršta Su- laukę Tik Pusę Amžiaus?

Netikslī Mityba

Žmogui maistas reikalingas palaikyti normalę kūno šilumą, teikti energiją, darbui atlikti ir atbūdati nuo darbo išdėvėtą kūno daleles. Be maisto žmogus nustoja pajėgumo ir ilgai net paties gyvybės. Augančiam jaunuoliui maistas dar reikalingas jo augimui, jo kūno besibudavimui.

Taigi maistas yra būtenybė. Ir dar daugiau. Kad maistas nešų daugiausia naudos, jis turi pilnai patenkinti kūno reikalavimus, kurie yra gana įvairūs bei komplikuoti ir kurių gamta neatlaidžiai reikalauja iš mūsų. Mes negalime ir niekada nesitikime pakeisti gamtos nustatytą taisyklę. Iš šių faktų išeina, kad mes privalome maistą taikinti visiems kūno reikalavimams, jei norime pasilikti sveikais. Tinkamu maistu maitintis, ypač didesniuose miestuose, sudaro rimta problema, kuri reikalauja nemenkos studijos ir geroko žinojimo apie maisto sudėtį bei virškinimo fiziologiją. Iš čia greičiausia išejo gana teisingas posakis, kad žmonės dantimis kasa sau duobę kapinyne, kuomet maistas nepritaikintas. Dar ir dabar dažnai girdime šeiminkes sakant: Kuomį prikimsi pilva (skilvį) tuomį jis pasitenkins. Skilvį laikinai galima apgauti, bet kūno reikalavimų mitybos žvilgsniu negalima apgauti. Kas tai bando daryti, tai jis pats apsigauja sukoneveikdamas savo sveikatą bei sutrumpindamas savo amžių.

Maistas pamatiniai susideda iš trijų dalių, būtent: (1) baltimų (proteinų) daugiausia randamų liesoje mėsoje, kiaušiniuose, žuvyje, varškėje ir kiek mažiau pupose, žirniuose, duonoje, piene ir tt.; (2) krakmolo, kurių daugiausia turi cu-

krus (visą 100%), bulvės, miltai, saldūs vaisiai ir daržovės; ir (3) riebalų kaip tai sviestas, taukai, alyva ir lašiniai. Dar ne taip per daug seniai mokslininkai manė, kad tų trijų rūšių maisto pilnai pakanka žmogaus reikalavimams. Tačiau vėlesni ir daug nuosaikesni tyrimai įrodė, kad dar būtinai reikia daugel mineralų, kaip antai: geležies, kalkių, vario, fosforo, ir tt. Be šių mineralų, kad žmogus kažin kaip gerai valgytum, jis negali ilgai išsilaikyti sveiku. Pastaraisiais keliais metais tyrinėtojas pasisekė surasti dar keletas labai svarbių medžiagų, kurių stoka žmogaus maiste veda neišvengiamai prie rimtų ir neišgydomų jokių vaistais susirgimų, nebent atpildymu tariamų stokuojančių medžiagų. Tos medžiagos liko užvadintos — vitaminais. Nors vitaminų išstudijavimas dar tebėra tik pradinėje stadijoje, bet jau tiek žinoma, kad jie lošia labai svarbią rolę, jeigu nevadovaujamą, žmogaus sveikatingumo likimą. Jau dabar yra žinoma, kad stoka vienkokių ar kitokių vitaminų sumažina atsparumą išsilaikyti prieš tulas ligas, o kitokiais atsitikimais žmogus suseraga stambiomis ligomis dėl jų stokos. Jau yra pamato manyti, kad ateities mokslinės studijos apie vitaminų suras priežastis tulų ligų, apie ką šiandien dar niekam nėra žinoma.

Ir čia kad ir visai suglaustai sužimėtų faktų gali kiekvienas turėti pusėtinai aiškų vaizdą, kad atitinkamo maisto arba mitybos problema nėra jau tai paprasta kaip kad iškepti mėsos šmotą ant skau-rados, jei nenorima pažeisti sveikatą. Ši problema darosi dar rimtesnė, kuomet pažvelgsime, kad šioje industrilizacijos šalyje kaip viskas, taip ir maisto gamyba, prezervacija, ir pristatymas vartotojui daugiausia paremta biznio sumetimais, o ne žmonių svei-

katos reikalavimams. Sakysime pavyzdžiui, nenunokusių vaisių skėnimas, jų prezervavimas, pieno pasteuravimas, minkštutė kaip putkas duonos kepimas ir taip panašiai — pašalina daugybę tokių medžiagų, kurios butiniausios geram išlaikymui žmonių sveikatos. Jau nebeinant toliau aiškinti galima suprasti, kad tai yra kuomi susidomėti ir kad šeiminkinių turėtų būti vyriausia pareiga pilnu rimtumu studijuoti tinkamų valgių paruošimą, kad nereiktų nė jai pačiai, nė jos šeimai savo dantimis kasti kapus.

Čia gal ne vienas man teisingai pastebės, o kaip Lietuvoje būdavo, kur žmonės nežinojo nieko apie vitaminus, mineralus ir kitokias prašmatnybes, o visgi jie buvo seiki ir nesirgdavo tokiomis ligomis, kuriomis čia jie kankinami. Bendrai kalbant Lietuvoje vidutinio ūkininko maistas būdavo sveikas, balansuotas ir atitinkantis kūno reikalavimams. Apart stokos sanitariškumo, ten juoda rupi su stora ir kieta pluta duona, šviežias pienas dar nespėjęs atšalti, morka išrauta iš žemės kad ir tik nušluostyta į švarko rankovę, nuskintas nuo medžio nunokęs vaisius, šviežios dešros su namie raugin-tais kopustais, žiemos metu namie rukyti lašiniai ir rupus ragaišius padažytas į surius taukus — tai sudaro tikrai pilną ir sveiką maistą.

VANAGAIČIO DAINOS

- 1, Mamytė,
- 2, Dainuok man dainą,
- 3, Godelės,
- 4, Naktis svajonėms papuošta.

*Visi keturi leidiniai už
Vieną Dolerį.*

Reikalaukite Margutį.

Už \$1.00

Lietuvių Naujienos

332 N. 6th Street,

PHILADELPHIA, PA.

LIETUVIŲ NAUJIENOS lankys tamstas kiekvieną mėnesį per 2 metus. Užsirašyk sau ir savo draugui arba draugei, tai bus geriausia dovana.

Reikia kiekvienam žinoti, kad valgis gali būti skaniausiai pagamintas ir duodamas stalan ant aukšinių lėkščių, kurie tiesa paakstina apetytą ir estetiškai nuteikia valgytoją, bet tuo pačiu sykiu tokis valgis gali būti žalingas sveikatingumo žvilgsniui. O iš kitos pusės valgis duodamas moliniuose bliuduose valgomas mediniais šaukštais ir net be šakučių užkandant juoda rupia duona, dažnai esti kur kas sveikesnis ir tinkamesnis už brangiausius bei puošniausius valgius. Čia prabanga ir paprastumas nevisada eina ranka į ranką, nes dažnai esti kaip tik atbulai.

Visai natūralu, kad lietuviai atvažiuoję iš savo senosios tėvynės, kur maisto problemos jam visai nebuvo ir čia minta tuo pačiu būdu. Reikia kiekvienam įsidėti galvon, kad čia visai kitokios gyvenimo aplinkybės, ir taip pat atrodo. Į tai turime rimtai atsižiuoti ir stengtis geriausiai prisitaikinti. Tik šiuo keliu ir ne kitokiū didžiausiai pasitarnausime išlaikimui savo sveikatos.

Bendrai kalbant žmogus kasdieną privalo gauti tam tikrą kiekį baltymų, krakmolo, riebalų, mineralinių druskų ir vitaminų. Taipgi valgio kiekis ir proporcija įvairių valgomųjų medžiagų, reikia pritaikinti prie žmogaus amžiaus, jo užsiėmimo ir meto sezono. Žodžiu sekant maistas turi būti įvairus ir reikiamai balansuotas, nesitenkinti mėsos gabalu ir duonos šmotu, kaip dažnai mūsų šeimininkės dar ir šiandien daro. Šeimininkės aukščiausia pareiga yra žinoti ir gaminti šeimai sveikus ir patenkinančius valgius, kurie pilnai ir visiškai atsakytų kūno reikalavimams. Tik šitaip, o ne kitaip, šeimos nariai bus sveikesni, stipresni, mažiau sirgs ir, žinoma, turės progos ilgiau gyventi. (Pastaba: Šio rašinio nėra tikslas plačiai išdėstyti mitybos dalykus, o tik atkreipti dėmesį tinkamo maisto svarbą. Plačiau apie maistą teks pakalbėti netolimoje ateityje).

Dr. S. Biežis.

SANDARA

Tautinės Sandaros Organas.
Metams kainą \$2.00

Red. M. VAIDYLA

Adresas: 840 W. 33rd Str.
Chicago, Ill.

IŠ "JAUNOSIOS LIETUVOS" VEIKIMO

Ši skyrių veda Balys Armoška.

Lietuvai Laisvė — Sukilėlių Aukoms

Jokia priespauda ar pavergimas, nenusilpnins lietuvių ryžtumo ir budėjimo, kad tik kokiai progai pasitaikius, jis galėtų pakelti ginklą, dėl tėvynės laisvės. Taip praeitame kare, savanoriai — sukilėliai grūmės, vijo laukan iš Lietuvos neprašytus svečius — komunistų gaujas. Taip pat ir šių metų birželio mėnesio sukilėliai, nors karo audros sukury. Sukilo ūkininkas kad atgauti — išvaduoti jo nuosavą sklypelį, kurį komunistai buvo atėmę. Sukilo visi talkinkai kai vienas, jauni ir seni, miestelėnai ir valdininkai (žinoma lietuviai) ir moksleiviai iškeitė mokyklos suolus į pavojuingus žygius — tėvynę vaduoti. Visus vienas troškimas suglaudė, suartino, nes jie, nesvetimų žemių ėjo užgrobti, ne svetimuosius pavergti, o savo kraštą, ir kalėjimose kankinamus brolius vaduoti.

Lietuviai moka už laisvę aukotis, ir viešas už kitą užsistoti ir talkos būdu pagelbėti. Tą įrodo preito karo sukilėlio užrašytas atsiminimas, kuriame jis sako: "Apsistojam kaime, pas simpatiškus ir labai nuoširdžius žemaičius.

Senyva, truputi sulinkusi moteris, apkrauna stalą valgius ir prašo, ragina valgyti.

Čia pat sukinėjasi jos duktė, jauna daili mergina. Iš po gelsvų garbanų ji dalina mus draugiškais žvilgsniais.

— Ar jūs nugalėsite komunistus? — klausia ji aiškiai žemaitišku akcentu.

— O mergele, mes net pačiam vėlniui ragus nusuktume.

Tik senukas, šeimos galva, visą laiką tylėjęs ir klausęs mūsų kalbos, rimtas ir susimąstęs skundžiasi:

— Jų labai daug, kaip amaro.

— Nieko, tėvuk, ne daugumoje pergalė . . .

— Ir aš taip manau veikliai.

Rytojaus dieną kalbėjame, Tėvai ir duktė palydi mus iki vartų.

— Ar visiems jūs tokį vaišingį senelį? — Klausiu atsisveikindamas.

Senis ilgai žiūri man į akis ir pagaliau ištaria:

— Tik saviesiems!"

Lietuvos lietuviai reikalui atėjus, moka netik žuti už tėvynę, bet kai kada ir paskutiniu gal kąsniu dalintis, kad pagelbėjus saviems. Tai pavyzdys mums Amerikos lietuviams.

Kitas sukelia minčių atsiminimas, nors atrodo labai skaudus, bet tėvynės meile paima viršų:

— Dvaro svirnely dūmuose paskendę vyrų veidai, tylūs ir susikaupę. Kai kas rašo namiškiams laiškus, kai kas giliam apmaste perkratinėja savo sąžinę. Tai kiekvieno būtniausia pareiga. Gal ryto aušra pasitiks mus kulų audromis, tad nežinia, kuriam iš mūsų nebeteks išvysti šviesaus, kaip mūsų viltys, saulėtekio.

Ir mano protą vargina nemalonūs laukiamo žygio vaizdai. Mintimis — aš jau kovos lauke. Šaudome be atvangos, bet priešas atkakliai ginasi. "Atakoni!" — komanduoja vadas. Susilenkę, su šautuvais rankose mes neriam į kulų vėtrą, ir aš krintu nepesiekęs tikslo . . . Iš mano krūtinės sruvena kraujas, raudonais bijūnais pasipuošia baltos baltutėlis sniegas . . . Aš mirštu . . . Palieku pasaulį . . . Pasauli su paukščių giesmėmis, skambančiais pavasariais, su sodais žydinčiom vasarom; su gražia, manęs pasiilgusia mano tėviškę ir mylima mergele . . .

Taip, ne vienas birželio mėnesio sukilėlis matė Lietuvos grožybę. Žydėjo sodai, žydėjo gražios Lietuvos lankos, ir gaivinantis jaunų lapelių kvapas gaivino širdį. Bet tėvynės šaukimas prašė jų eiti, o jie ėjo ir jai aukavos. Tai tokia sukilėlio — savanorio, tikro tėvynės sūnaus dalia.

O po kelių dienų, nevaržoma, laisva, lietuviška pergalės daina, suskambėjo Lietuvos laukuose, tik nebeįvisų krūtinų . . .

B. Gediminas.

PIKNIKUOSE DAINUOKIME

Mažo formato dainų knygelė "MARGUČIO DAINOS III DALIS," kainuoja tik 25c. Patogi kešeniui nešiotis.

Reikalaukite Margutę.

**SUV. AMERIKOS VALSTIJŲ ATSTOVAS LIETUVAI ĮTEIKĖ
\$100.00 AUKĄ ŠĖLPIMO FONDUI**

Owen J. C. Norem paaukavo \$100 Lithuanian National Relief Fondui. Paveiksle matome jį įteikiant čekį adv. A. Oliui.

Iš kairės į dešinę stovi: adv. J. Grish, M. Vaidyla, Suv. Valstijų Atstovas Lietuvai p. Owen J. C. Norem, adv. A. Olis, komp. A. Vanagaitis, Lietuvos Konsulas P. Daužvardis ir Dr. S. Biežis.

Sekančiam Marguty

Rugp. 15 d. Margutis išeis prieš pikniką, kuris bus 24 d. rugp.-august. Jame rasite grežias gaidas valso "Tu, tik tu, taip moki bučiuot . . ."

Atsinaujinkite prenumeratą. Kiekvieno Margučio Skaitytojo pareiga ne tik savo prenumeratą atnaujinti, bet ir prikalbinti savo kaimyną, kad užsiprenumeruotų Margutį.

ALRK. VARGONININKŲ SEIMAS CHICAGOJE

Liepos 29 d., įvyko 30-sis lietuvių vargonininkų seimas Gimimo P. Šv. parapijos svetainėj. Dalyvavo Chicago ir apylinkės vargonininkai ir svečiai iš kitų kolonijų.

Liepos 30 d. buvo Chorų Sąjungos posėdžiai, o vakare bankietas. Liepos 31 d. svečiai su vietiniais dainos ir muzikos darbuotojais išvyko piknikauti į Wisconsin valstybę.

Linksmas Piknikas

Sekmadienį, liepos mėn. 27 d. Ponai Kuračiai surengė savo pažįstamiems ir tarnautojams puikų išvažiavimą - pikniką. Piknikas įvyko labai gražioj vietoj.

Svečiai buvo vaišinami gardžiais užkandžiais ir šaltu alučiu; jaunesnė karta traukė atsigalviniui "Root beer." Visą dieną nuo ryto iki vėlaus vakaro skambėjo gražios lietuviškos dainelės. Malonūs buvo šeimininkai, ir labai maloniai ir smagiai laikas greit prabėgo. Piknikan atsilankė daug svečių; buvo ir J. Mackevičius su ponai ir kiti. Ponai Kuračiai labai maloniai visus priėmė ir pavaišino, ypač malonu buvo stebėti p. Kuraitienę dainuojant, su kitoms ponioms.

Ponas Kuraitis yra stambus automobilų biznierių. Biznis "MILDA BUICK SALES" randasi 907 West 35th str., Chicago, Ill.

ATNAUJINKIT PRENUMERATĄ

Naujos Giesmės ir Dainos

Jau galima įsigyti sekančias Vinco Greičiaus (ir Vinco Greičiaus jaunojo) giesmes ir dainas, kurios yra atmimeografuotos ir išleistos visuomenei vartoti:

1. BAILIUS JUOZELIS. Solo. Komiška. Vidutinio aukštumo balsui — 50c.
2. AŠ PADAINUOSIU. Baritono solo — 25c.; 3. ŠIUČIU, LIU-LIU. Solo arba duetas — 50c.; 4. GALE SODNO. Solo. Vidutinio aukštumo balsui — 50c.; 5. TĖVYNĖS DAINOS. Solo arba duetas. Labai tinkama šiais laikais — 50c.; 6. KUR-GI DINGO? Solo arba duetas. G su žemuku gamoje — 50c.; 7. ŠVINT AUŠRE LĖ. Baritono solo . . . (Išleidžiant į kariuomenę) — 50c.; 8. OI DIEVULĖLIAU. Solo. (Tipiškai lietuviška) — 50c.; 9. TUPI ŠARKA. Chorui. (Parašyta smuikininko V. Greičiaus) — 10c.; 10. MUŠU DAINA. Chorui su solistu. (Smagi daina) — 10c.; 11. MES GRĮŠIM TEN. Chorui. (Žodžiai Leonardo Šimučio). Smagi — 10c.; 12. PAVASARIS TĖVYNEI. Chorui. Žed. Igno Sakalo — 05c.

GIESMĖS:

1. PATER NOSTER — TĖVE MŪŠU. Chorui. (Smuikininko). Lot. ir liet. žod. — 10c.; 2. AVE MARIA — SVEIKA MARIJA. Solo arba duetas. Lot. ir liet. žod. — 50c.; 3. AVE MARIA. Solo arba duetas. (lengva pildymui) — 25c.; 4. DU O SALUTARIS. Chorui. (Smuikininko) — 10c.; 5. O SALUTARIS IR TANTUM ERGO. Chorui — 10c.; 6. LABA-NAKT SALDIAUSIS JĖZAU. Chorui—05c.

Šias visas giesmes ir dainas galite įsigyti pas autorių ir leidėją, kreipdamiesi sekančiu antrašu:

Vincas Greičius, Sr.

1229, E. 79th St.,

Cleveland, Ohio.

VANAGAIČIO DAINOS

- 1, Mamytė,
- 2, Dainuok man dainą,
- 3, Godelės,
- 4, Naktis svajonėms papuošta.

Visi keturi leidiniai už

Vieną Dolerį.

Reikalaukite Marguty.

INKLINGS

by

GEORGE RUDELIS

SUMMER HAS COME . . . AND IS NOT YET GONE! Before it leaves, **MONICA PAULIKONIS** and **JOHN BANKY-BANKEVIČIUS** will have been joined together by the bonds of matrimony. Sunday August 3rd, Immaculate Conception Lithuanian Parish Church, Brighton Park. After a honeymoon at **TABOR FARM** the newly-weds return to Brighton Park to make their "nest" there permanently. Congratulations are in order!

JOHN SMITH URBAN, Margutis vocalist who is currently entertaining at **TABOR FARM**, also has wedding plans in mind. Unofficially slated for marriage the latter part of September or early October.

VISITORS TO CHICAGO

MRS. ONA KARPIUS, wife of the editor of the Lithuanian weekly "DIRVA" published in Cleveland, Ohio. Currently visiting at the home of Navickas' in Melrose Park.

MRS. ONA VALAITIS, wife of the Brooklyn New York Lithuanian Radio Hour producer and herself a radio announcer of talented ability. Listeners to the Margutis Broadcast (WHFC) of Tuesday July 29th heard the latest news bulletins of the world read in a feminine voice for the first time in more than 10 years of broadcasting. A treat indeed!

CAPTAIN PAUL LABANAUSKAS, recently of the Lithuanian Navy, commander of the battleship "PREZIDENTAS SMETONA." Look for an interesting article about Captain Labanauskas elsewhere in this issue of Margutis.

CAPTAIN VYTAUTAS KUIZINAS, also recently of the Lithuanian Navy, also sharing the command of the lone Lithuanian battleship, "PREZIDENTAS SMETONA". Captain Kuizinas likes Chicago very much and plans to remain here as long as he can.

JUOZAS OLŠAUSKAS, popular Lithuanian vocalist who is currently engaged in teaching the Amsterdam New York Lithuanian Choir, as well as organist of the local Lithuanian Parish. Margutis Radio Broadcast listeners can expect a treat when they hear the combination — Antanas Vanagaitis and Juozas Olšauskas singing the traditional Lithuanian folk songs and comic ditties that have made both vocalists famous.

ORGANIST DULKE of Brooklyn New York, and **ORGANIST VINCAS GREICIUS** of Cleveland, Ohio. Both visited Chicago as delegates to the annual convention of the Lithuanian Organists Association, in session beginning July 29th.

NEWS ON THE LOCAL FRONT:

EDDIE BARTZ, until recently a clerk at the Chicago Post Office, departs for a year's training in the United States Army beginning August 4th. Eddie Bartz has always been an active member of the local

Knights of Lithuania Council, participating on that group basketball and baseball team. Eddie has promised to contribute news to our **MILITARY POST NEWS EXCHANGE** which was started in the last issue of Margutis.

MR. AND MRS. ANTHONY VENCKUS are enjoying themselves at **TABOR FARM**, especially so on July 30th, when the "gang" at the FARM discovered that Anthony was celebrating a birthday. No amount of coaxing would convince the celebrant to expose his age. My, my, now the boys are starting it! All that he would divulge was that he was over the 28 year draft exemption.

YOU'LL NEVER GUESS WHO MARRIED RECENTLY!! None other than **WILLIAM A LEWIS** of the **WILLIAM A. LEWIS CLOTHIERS**, 4716 South Ashland Avenue. Mr. Lewis is well known among local Lithuanians for his willing assistance to any worthwhile Lithuanian venture. Mr. Lewis is American-born, the son of Louis Lewis born in Lithuania. The Mrs. William A. Lewis speaks Lithuanian and unless I miss my guess, you'll be hearing her on the Margutis Lithuanian Broadcasts frequently!

THERE'S A CERTAIN TRIO OF YOUNG LITHUANIANS WHO MAY BE FLYING SOON! Would anyone be able to inform Margutis of the names of these young people who are beginning their Civilian Pilots Training program in the very near future?

CASEY VALINSKAS, son of the Bridgeport printer, has just returned from an extended vacation of the west—where he enjoyed the scenery of the many National Parks and the Bad Lands of the Dakotas. Casey sells clothing in between vacations.

VINCENT ED PAVIS-PAJAUJIS has been selected as the new office manager of Chicago's Lithuanian Catholic Daily "DRAUGAS". He succeeds **EDDIE KUBAITIS** who is leaving the post because of illness. Mr. Pavis has been editor of the "Central District Progress" and "Cicero Leader" newspapers. Our congratulations!

THE DARIUS GIRENAS MEMORIAL COMMEMORATION held at the monument erected in their memory in Marquette Park was a fitting tribute to Lithuania's two famous aviator heroes. The program began at sunset and concluded with the speakers platform and monument lighted up with floodlights. Several thousand Lithuanians that attended the commemoration commented about the beauty of the floral wreaths that were placed before the monument by several Lithuanian organizations. After investigation we discovered that **STEVE URBA** of the **URBA FLOWER SHOPPE** was responsible.

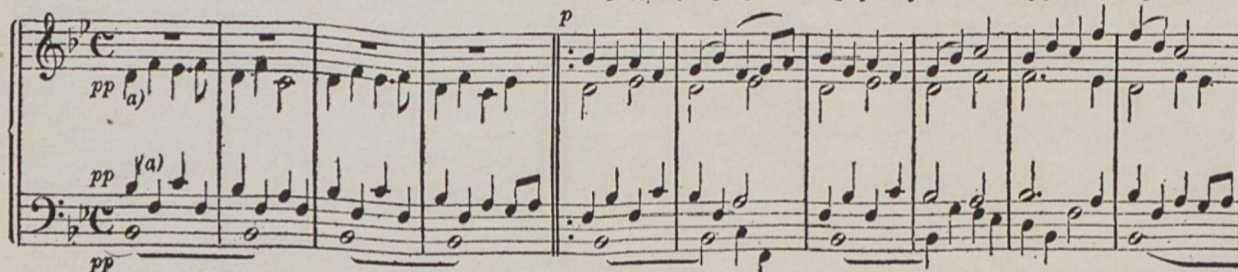
DON'T FORGET THE MARGUTIS ANNUAL PICNIC AND OUTING TO BE HELD AT RIVERVIEW PARK, SUNDAY AUGUST 24th; MARGUTIS AGAIN MAKES IT POSSIBLE FOR YOU TO HAVE A "BARREL OF FUN", THRILLS, AND ANOTHER EXCELLENT OUTDOOR PROGRAM AT LOW COST! RESERVE AUGUST 24th FOR A DAY OF FUN WITH MARGUTIS AT RIVERVIEW PARK!

LOPŠINE. — LULKANTO.

Žodžiai A. Jakšto, Vertė A. Dambrauskas.
Vortoj de litova poeto A. Jakštas, Traduko de A. Dombrovski.

ANDANTINO.

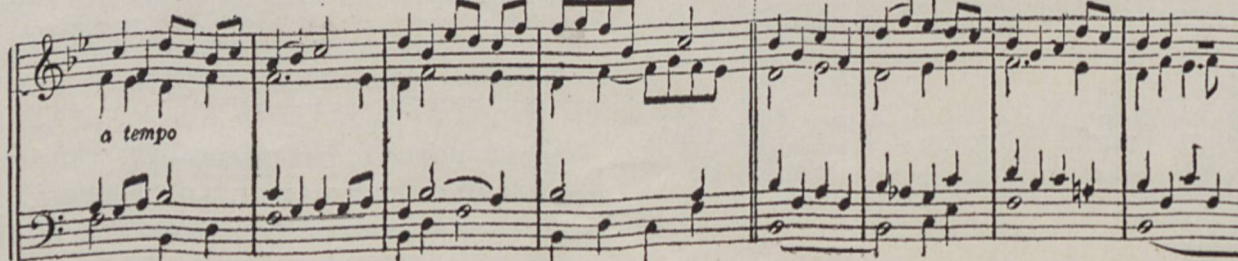
El neverk, ma-žy-ti, A a a a, a a a! Merk a-bl a - ky - ti,
In-fan-et' ne plo - ru, A a a a, a a a! Fer-mu o-kul-et-ojn,
Nuo jau-nų die-ne - lų Tė-ve-lus my - lė - si Ir kal-besse - ne - lų
De'l'plej jaunaj tag - oj Vi ge-pa-trojn a-mos Kaj ge-av-an lingv-on

A a a a a a! Bal-gia-si die - ne - lė, Jau nak-tia a - tel - na; Mlgk, mano aus - rė - lė, Aš sup-siu su dal-na.
A a a a a a! Jam fo-ri-gas ta - gon Nok-to al-ve-nan - ta, Dor-mu, jen mi lu - las Cln, aš-ror', kun kan-toi
Ne-lė - si - ža - dė - si. Gi-mės Lie-tu - vo - je, Lie-tu-vų pa-mėg - si, Var-go va - lan-do - je Tu iš joe ne - bėg - si
„Frem-da“ ne pro-kla-mos. Laū naskig'li - to - vo Li-to vu-jon pla-čos, En hor' de mi-ze-ro Ci sur gin ne kra-čos.

Mlgk mie-gu sai - džiau-siu, Aš gi, kol už - enu - - - si, Tau pa-pra-na - sau - siu, Ap-reik-šiu, kuo bu-si.
Ku-sa la plej dol-ės Gls ci ek - dor - me - - - tos, Mi do pri'e - ston-to Al ci nun pro - fe-tos.
Čia varg-si, kru - tė - si, Dirb-si, pra-kal - tau - - - si.
Ci al gi o - fe - ros Pen-son kaj la a - - - gon

NAUJAS MARGUČIO OFISO ADRESAS —
6755 South Western Avenue, Chicago, Ill.

ČIAP SUI

Taigi matote ant senatvės išmokau ir aš gerai skaityti. Taigi, jau pramokęs, griebiausi slibizavoti Stalino biografiją. Skaitant teko užteiti vietą, kur pasakyta, kad draugas Stalinas vos ne vos, šiaip taip užbaigė pradinę mokyklą. Pasirodo irgi buvo ankščiau didelis nemokša. Ant kiek yra žinoma tai ir Hitleris tokį patį mokslą turi. Nu jeigu du durneliai mušasi, tai kuriems galams mokytis žmonės ten kišti nosį.

*

Komunistai sako: Tik reikia susiorganizuoti ir kapitalistams ragai bus nulaužti. Aš irgi taip manau. Jeigu vasaros laiku visos musės susiorganizuotų tai galėtų nukasti karvei uodegą. O jeigu karvė liktų be uodegos, tai gyvenimėlis, musės galėtų ant karvės nugaros šokti klumpakojį ir po šokio ramiai gerti kraują.

*

Visgi man labai stebėtina, kodėl dabar komunistėliai nerengia ekskursijos į "matušką Rosiją." Juk ten šiuo laiku eina didelė olimpijada, kad net pats tSalinas dalyvauja. Sako tSalinas nori laimėti bėgimo lenktynes į Uralo kalnus. Mat iš kur kilo, ten ir dumia dabar. Gi anglai, stebi tai visa ir galvoja kam reikės išduoti prizus.

*

Hitlerio agentus Dėdė Samas jau baigė meškerioti. Tik Stalino agentai dar vis čiauška kaip žvirbliai ant tvoros. Ar neušklups ir juos kada nors Dėdės Samo vanaagai.

*

Nekurie žmonės sakydavo, kad maudantis numetama svorio. Bet dabar aš jau jiems netikėsiu. Nes aną sekmadienį Jaunoji Lietuva ir

"Margučio" choras turėjo išvažiavimą į Beverly Shor Ind. Ir ten jie užė ir maudėsi visą dieną. Ir vietoj, kad numesti svorį tai jie matyt uždėjo svorio, kad vienas busas jau negalėjo juos pavilkti, turėjo net du traukti.

*

Bolševikai Lietuvoje rengėsi statyti Dariaus ir Girėno paminklą. O kaip gi buvo liepos 19 d. Chicagoje prie Dariaus ir Girėno paminklėjimo. Ogi komunistėliai ne nekrust. Vadinas norėtų ponui Dievui tarnauti, tik neranda durų į bažnyčią.

*

Nekurie sakydavo, kad girdi Stalinas tai gudri lapė. Bet tai buvo ne lapė, ir ne gudri lapė, bet kvailas vilkas, nes bedraskydamas kaimynų avis pats įkišo uodegą į Hitlerio spąstus. O tai tau ir gudrumas.

Pūstapėdis.

TAŠPIPIRIAI

Andrulis vadina Vaidyla bedieviu. Tai jau visgi sakysiu geriau būt bedieviu negu tiket į kokį ten gruziną.

*

Sakoma, ateitis daug ką galės parodyti. Taigi ir aš žiūrėsiu ar Stalinas bėgdamas iš Maskvos neš ant pečių užsidėjęs "išmarinavotą" Lenina?

*

Man vienas rusiškas patriotas sakė; Pamatysi, kad Stalinas šves Kalėdas Berlyne. Sakau tas labai galima, nes jau Stalino sūnus nuvažiavo į Berlyną prirengti tėvui pietus. Tik ot visa bėda, kad Stalinas į jokias šventes netiki, tai kaip jis galės švesti Kalėdas?

*

Tai ot, kokias mes gauname žinias. Berlynas praneša dviem savaitėm ankščiau, negu užima kokį nors miestą. O Maskva praneša dviem savaitėm vėliau po užėmimo. Matot, dalykas yra tame, kad rusų kalendorius dviem savaitėm pasilikęs. Vadinas, pas mus pirma augusto, o pas rusus tik penkiolika liepos . . .

LINKSMA EUROPOJ

Europoje, ten gražu,
Linksmųjų netrūksta,
Šoka Adolfas su Juozu,
Kad net dulkės rūksta.

Juodu šoka kaip draugai,
Net iš viso "vieko,"
Kur lygus yra laukai —
Ten duobės palieka . . .

Anglas savo gudrumu,
Kas žin ką vis siekia.
Ir mat dar su piktumu
Dėdei Samui liepia . . .

Sako Dėdė, eik pašokt
Į Stalino parę,
O man namie reik išmukt
Kaip laimėti karę.

Dėdė Samas kaip matyt,
Anglo šauksmą girdi,
Tik nežino ką daryt,
Nes Japonas smirdi . . .

Musolinis tik sapne
Etijopus mato . . .
Ir vis šaukia, ne, ne, ne! . . .
Mat, drugys, jį krato . . .

Turkas tupi ant tvoros,
Klauso kas čia braška.
Žiūri, nazis su "štiku,"
Atsiveja "meška" . . .

Rašo, ponai rengias tvirt,
Didelę Lenkiją.
O jau prūsai ieško gert,
Nes viską prarijo . . .

Defense Bond Q U I Z

Kl. Kodel reikia pirkti Apsaugos Bonus — Defense Bonds?

At. Kad išlaikyti Ameriką laisva. Kad įspėti svetimų šalių diktatorius, jog Suvienytos Valstijos yra tvirčiausia šalis visam pasauly.

Kl. Bet jeigu aš neturiu užtekstinai pinigų nusipirkti Apsaugos Boną, tai ką turiu daryti.

At. Pirkite Apsaugos Stampas, kurios yra parduodamos beveik visur. Jusų apilinkės paštas, bankas, department štoras arba vaistinės turi tas stampas, arba gali jums parupinti už 10c ir daugiau. Sutaupykite užtekstinai stampų ir paskui išmainykite į Defense Bond — Apsaugos Boną.

Pastaba. — Norint nusipirkti Apsaugos Boną arba Stampų, atsilankykite į artimiausią paštą arba banką, arba rašykite del informacijos į: Treasurer of the United States, Washington, D. C.

DĖDYTĖ JERONIMAS RAŠO.

Sveikučiai!

Ojoj, kad karšta rašyti, Aš kaip tik pradėjau rašyti šį laišką per šv. Jokūbą. Matot Jakūbas šįmet pasitaikė pėnyčioj, 25 liepos. Na, mislinu sau, reikia ką nors parašyti Margučio Skaitytojams, kaip mes Chicagoje skurstame po saulės spinduliais. Rašyti gerai, kaip biskį vėsu, ale kaip šilta, tai, neduok Viešpatie! Fui, kaip bjauru: prakaitas bėga ir bėga, kaip nuo žasies vanduo per lietu . . .

Na, vistiek, misliju, parašysiu ką nors. Mes, žinoma, norime kuogreičiausiai sužinoti kaip mūsų Lietuvoj žmonės dabar gyvena. Visokių telegramų, visokių laikraščiuose aprašymų mes skaitome, bet tikras, teisingas žinias perduoti negalime niekas. Pernai Margutis, atsimenu, per radiją vis sakydavo, kaip bolševikai užėmė Lietuvą, kad, girdi, laukime laiškų nuo saviškių iš Lietuvos, tada tikreliau sužinosime kaip ten yra. Na ir po mėnesio-kito, prasiidėjo piltis laiškai iš "Sovietiškos" Lietuvos ir tie laiškai, patys žinote kaip skirtingi buvo. Vieni gyrė naują valdžią, o kiti baisiai neapkętė. Mes buvome suklaidinti ir paskui nežinojome ar tikėt saviškiams ar ne? Tik po gero pusmečio, jau sulaukėm su atbulais žodžiais, su ženklais ir tt. Tai ot,

reikia tikėtis, kad ir šįmet sulauksime visokių laiškų . . .

Kiek man tenka kaire ause nugrįsti, tai Lietuvoje nėra taip gerai kaip buvo prie Smetonos valdžios, bet vistiek geriau negu prie bolševikų. Tegul tie naciai ir užėmė Lietuvą, bet nors nesmaugia, neveža naktimis į nežinomas šalis . . . Žiūrėkit, kaip dabar paaiškėja tai ne šimtus, o tūkstančius lietuvių, maždaug lietuviškai susipratusių, ruskis išvežė ir docol... Niekas nežino kur ir už ką? . . .

Nacas niekur galbūt nevež, ba ir taip pas jį pilnos kelnės trubių, na ar ne? O ir kad vež, tai jau ne į Ciberiją, ne į Sakaliną. Na ale kam jis vež? Tų belaisvių iš visur pas vokiečius pilna, kaip pas ubagą blusų. Tegul jis tuos ruskius veža, ką pagauna ant karo fronto . . .

Tai matot, kaip keistai ant svieto viskas dedasi. Ir kas galėjo pamislyti, kad Lietuvą užims vokiečiai - nacas?! Aš ir pradėjau tikėt, kad bolševikai taip užtvėrė sieną nuo to nacio, kad nei nosies jis neįkiš, o pasirodo ta siena, tai nei biskio nesulaikė. Tiek Žemaičiuose, tiek Suvalkijoje, ruskis nespėjo nei iš "plemioto" iššaut. Visos armotos užkimo, o patys bolševikai, tai čebatus nusiavė kad dūmė tai dūmė į Smolenską guberniją . . .

Well . . . jeigu nacas išsilaikys, gal Lietuvos žmonės atsigauna kiek, bet neduok Dieve, sugrižtų bolševikai, tai iš lietuvių tutos tik kapinės liktų . . . Bolševikai išnaukintų lietuvių tautą. Jie tik metus palaikė, žiūrėkit kas pasidarė? Mūsų šiečiai bolševikai, katrie jau buvo sutautėję taip staigiai, kurie jau Lietuvos himną giedojo savo parengimuose ir mitinguose, nuo ruskio - bolševiko "dūko," staiga nušilo kaip oisteriai. Jų laikraščiai apie Lietuvą rašė tik kaip apie "Matušką" Sovietų Rusiją jų laikraščių puslapiuose mirgėjo tik Lenino, Stalino ir kitų komunacių paveikslais. Jie tik gerai rašė apie Rusiją ir Vokietiją. Tokia Anglija, Amerika, tai jų supratimu, bu-

vo "buržuaziškos" valstybės ir jų valdžią agitavo nuverst . . . Juk mes gerai atsimename tas dieneles, kad mūsų lietuviški bolševikai pūtė į naco - Hitlerio ir komun-Stalino dūdą. O dabar? Dabar mes nebepažystam savo draugų komunistų, kurie taip narsiai stojo į kovą už proletariatą, prieš buržuazines valstybes! . . . Dabar jie nei himno negieda, nei Lietuvos reikalais rūpinasi, nei pabėgėlius šelpia, lyg rodos, jų nebūtų ant svieto. Ar čia senai tie mūsų lietuviai - komunistai bolševikai siuntė aukas į Španiją kariaujan-tiems lojalistams? Ar senai lietuvių tėvu vaikai važiavo į Španiją vajejot tuos "bjaurybės insurgentus - fašistus?" O kas dabar? Dabar užpuolė Lietuvą — "Sovietinę" Lietuvą, atsiprašau, naciai su fašistais, o ar randasi nors viena šeimyna, kuri siųstų savo vaiką į Rusiją gelbėt, kad išvaduot savo brolius Lietuvoje?... Bijo, kad kartais neužsimanytų kas varganizuo pulkus . . . Jau tik sakau, ant kiek ta "Matuška" Sovietų Rusija yra jiems brangi ir miela, ant tiek jie bijo kad nereikėtų važiuot į jos "rojų" slūžyt ir vajejotis su nacais . . . Ar tai gražu? Jeigu jau taip užstoja, tai ir vajejokitės . . .

Na, jau turbūt užteks rašyti. Galėčiau prirašyti visą jaučio skūrą, tik popieriaus gaila. Valdžia prašo taupyti. Kita sykį parašysiu vėl. Laukiu, bene gausiu laišką iš Lietuvos.

Visiems Skaitytojams mano laiško, sakau iki pasiskaitymo kitą sykį!

Jūsų Jeronimas.

PIKNIKUOSE DAINUOKIME

Mažo formato dainų knygelė "MARGUČIO DAINOS III DALIS," kainuoja tik 25c. Patogi kešeniui nešiotis.

Reikalaukite *Marguty*.

Apie Lietuviškas Vestuves

Muzikantai

Jokios vestuvės negalėjo apsieiti be muzikantų, todėl vestuves rengiant, reikėjo būtinai pasirūpinti ir muzikantus. Turtingesniuose namuose, kur vestuves rengta puikškesnės ir su didesnėmis išlaidomis, ten muzikantų buvo du smuikininkai, arba vienas smuikininkas, antras klarnetistas ar fleitininkas. Jie turėdavo ir būgnelį, kurį padaužydavo reikalui esant, bent kas iš pašaliečių.

Kaimų muzikantais beveik išimtinai buvo kriaučiai, kurie eidami per kaimus ūkininkų namuose siuavo šeimynoms reikalingus drabužius, ir iš to amato jie gyveno. Į vestuves pakviesti jie per savaitę laiko grojo maršus, suktutes ir įvairius šokius, o reikalingu laiku pritarė ir dainuojamoms dainoms. Užtai jie per savaitę parsimaitydavo, išsigerdavo, gavo dovanų ir už savo darbą kokią penkinę — tai buvo jų uždarbis.

Muzikantai buvo vieni menkesni, kiti geresni, o patys geriausi, sakoma, buvo raganiai, ir jei kas juos užpykdydavo, tam teko patirti net didelių nemalonumų. Mano tėviškės apygardose geriausiu muzikantu buvo pagarsėjęs Juozas Švaksas, gyvenęs kasžinkur apie Gižus. Mažas būdamas aš girdėjau žmones pasakojant, kad smuiką grot Švarkos mokinosi pas kažin kokį pagarsėjusį muzikantą Kristupą. Tas Kristupas Švarką ilgai mokinė, ir kada jis jau gerai grojo, jį mokytojas Kristupas vienoj naktį išsivedė į Kazlų Rūdos girią prie kryželio, mėneliui šviečiant, abudu ėmė savo smuikas virkinti: Kristupas pirma, o Švaksas paskui. Grojo jiedu net iki dvyliktai valandai nakties, o tai prisiartinus, Kristupas ūmai ir netikėtai pripuolęs prie Švaksos, drūčiai jam sukando dešinės rankos mažiuką pirštą, ir pasakė: "Dabar iš tavęs bus geras muzikantas." Tai buvo Švaksos mokslo pabaiga.

Ir žmonės sakydavo, kad nebuvo kito muzikanto, kuris būtų galėjęs bent kuom lygintis su Švaksu, ir visur, kur tik buvo rengiamos šaunesnės vestuvės. Jis buvo kviečiamas vestuvėse grot. Kartais jis turėdavo pagelbininką, bet daugiausia grodavo pats vienas, ir daugelį kur turėjo susirėmimus su kitos pusės muzikantais, tačiau Švaksas visur išėjo laimėtoju.

Švaksas buvo netik kriaučius ir geras muzikantas, bet ir didelis raganius, todėl su piktų dvasių pagelba kaikam padarė ir didelių nemalonumų. Aš juo nepažinojau, ir tik mažas būdamas sykį mačiau einantį keliu, bet pasakojimų apie jį girdėjau labai daug. Buvo pasakojama, kad vieną sykį ūkininkas jį savo dukters vestuvėms grot vežėsi į Barzdų kaimą; važiuavo jiedu per Keturvalakių bažnytkaimį, kur buvo šventos Barboros bažnyčia dengiamas stogas. Ties bažnyčia, kitoj pusėj aikštelės buvo Šėporaičio karčiama. Ūkininkas prie karčiamos sustojo ir su Švaksu užėjo į karčiamą, kur išsigėrė stiklė, gryžo važiuot tolimesnėn kelionėn. Susėdus vežimā, arkliai vežimā negalėjo patraukti iš vietos; arkliai putodami stulpu šoko, bet vežimas nejudėjo ir tiek. Tada Švaksas savo šeimyninkui liepė eit į karčiamą ir atnešt nemieravęs skleinyčią degtinę, o tą atnešęs, Švaksas liejo tiesiai į galą dyselio, ir tuoju bažnyčios pusėj pasigirdo šauksmas: "Vaje! Gelbėkite!" Ūkininkas pažvelgė bažnyčios pusėn, ir pamatė kad vienas meitseris ritasi stogu žemyn; nupuolė ant žemės ir išsilaužė ranką. Švaksas į tai pažvelgęs tik sau suniurnėjo "gerai tau," ir šeimyninką ragino važiuot. Susėdus vežimā, arkliai sumirgėjo, ir vežimas nuriedėjo pirmyn . . .

Kitų vėl buvo pasakojama Švaksos kerštas vienos vestuvėse, įvykusiose bene Bambinų, ar Kampinių kaime, kur jis grojė nuotakos pulke. Kada jaunikis su savo pulku atvažiuavo nuotaką vežtis, kaip paprastai, prie nuotakos stalo turėjo atsibūt dovanų davimo apeigos, o jaunikio muzikanto būta irgi raganiaus. Dovanas duodant, kiekvienu sykiu kada nuotaka atsistoja pabučiuot dovanas davusį, visuomet už jos pasigirdavo kompromituojantis garsas. Švaksas tuoju suprato kame dalykas, ir iš šeimyninko pereikalavo greit at-

nešt gražtą. Šeimynikas turėjęs po ranka grėblinį gražtelį, tuoju jį atnešė ir padavė Švaksui, o tas nieko nelaukęs tuoju pasidėjo smuiką ir gražteliu ėmė prieš savo gręžtį į suolą. Gražtelį apsukus tris sykius, tuoju po stalu pasigirdo piktas šauksmas: "žmogžudy, tu man akį gręži!"

Kitur vėl kur ten apie Penkinius Švaksui grojant nuotakos pulke, jaunikio muzikantas irgi buvęs raganius; jaunikio pabroliams šokinant nuotakos pamerget, toms nusmuko sijonas, tai kurpė nupuolė, tai padalkos atiro. Švaksas ir čia reikalą sutvarkė: jis nusipjovęs plaštaka sudavė skersai savo smuikos striūnas, ir ano muzikanto smuika iš rankų puolus žemen, sušilo į šipulius . . .

A. † A. ONA ŠLAŽIENĖ

po pirmu vyru Pavėsienė
tėvų pavardė Rudaitytė,
persiskyrė su šiuo pasauliu
liepos 6 d. — Sekmadieny 9
val. ryte 1941 m. Lietuvoj
gimusi 1898 m., dienos nežino-
ma, bet sprendžiama nuo jos
būdo ir tipo — balandžio 1 iki
10 pagal naują kalendorių.

Paliko dideliame nuliūdime
sūnų Vincą Pavėsį 21 m., duk-
terį Nellie 10 m., seserį Pe-
tronėlę Čiurlionienę, jos vyrą
Kastantą ir šeimą, gyvenan-
čius 121 Newton st., South
Lawrence, Mass., brolių Rudai-
tį gyvenantį Lowell, Mass.
Lietuvoj dvi seseris Marijo-
ną ir Marcelę; antros moti-
nos, Antosė, Praną ir Vincą.

Kūnas buvo pašarvotas S.
P. Mažeikos koplyčioj, 3319
Lituanica ave., Chicago, Ill.

Laidotuvės įvyko ketvirtad.,
liepos 10 d., 8:30 val. ryto iš
koplyčios į Šv. Jurgio parap.
bažnyčia, kurioje atlaikytos
gedulingos pamaldos už vėlio-
nės sielą, o iš ten nulydėta į
Šv. Kazimiero kapines.

Nuliudę liekame,

Sūnus, Duktė, Švogėris,

Brolis ir Giminės.

MARGUČIO DAINOS II DALIS

Didelė knyga su dainoms, ku-
rių yra apie 70. Kiekvienam
dainos mėgėjui reikia įsigyti
toks laidinys. Kurie moka tru-
putį piano skambinti, tie ras
lengvų kurnėlių.

Kaina \$1.00.

Reikalaukite Margutį.

ATNAUJINKIT
PRENUMERATĄ

MARGOS ŽINIOS

Chicagą užplūdo nepaprasti karščiai. Nuo 97° iki 100° su "magaryčiams," Chicago ir apilinkė per kelias dienas kentėjo ne tik karštį (bet ir "dušnumą," Michigan ežero pakrantėse buvo užkimštos nuogybėmis. Parkai, buvo "air condition" viešbučiai su "žalioms" lovoms. Tūkstančiai žmonių miegojo po atviru dangum.

Rugpjūčio 24 d. bus vėl graži, maloni, nekaršta. Margutiečiai renigia metinį išvažiavimą **Riverview Parke** rugp. august 24 d. Tai diena, kurioje apdovanosime mūsų mylimą štukuorių, "Baltramiejų." Chicagos ir apilinkės lietuviai ruošiasi dalyvauti tame nepaprastam piknike. Margučio parengimai buvo ir yra gausingiausi. Margučio piknikai yra vieninteliai su įžanga. Į Riverview Park įžanga 35c.

"BALTRAMIEJUS",

kurio varduves švėsime rugp. 24 d. Riverview Parke. Margučio Radio Leidėjai ir Klausytojai ruošiasi mylimą "Baltramiejų" — radio artistą, apdovanoti gausiomis dovanomis. Be paprastų dovanų, "Baltramiejui" numatyta gyva dovana — "CECILIJA" . . .

Kas ta "Cecilija" per dovana, turėsite atvažiuot pamatyti . . .

Red. Atsakymai

Muzikui. O kodel negalit apsivest? Visi našliai apsiveda. Tat ir komp. P. Sarpalius apsivedė. Dabar eilė kompozitoriui — Pociui ir Aleksiui . . .

Jonui Mik-skiui. Ačiū už prieneratą. Gaidas pasiuntėm. Perkant nemažiau 20 kopijų, duodama 50% nuolaida.

M. Z. Detroite. A. Valašimas su šeima buvo Margučio piknike. Ačiū už labas dienas!

A. R. Scrantone. Neturime jokių žinių. Dineika gyvas, o Dikinis, buvo skelbta kad mirė kalėjime.

N. N. Iš Lietuvos negauname jokių laikraščių. Lietuvojeėjusius prie Sovietinės valdžios laikraščius, galite pamatyti atsilankę į Margučio redakciją.

Tėvynainiui. Kol kas tik eina kalbos kad Paleckis suimtas, bet ta žinia nepatvirtinta. O kad vysk. J. Staugaitis galėjo būt nužudytas sykiu su kitais kunigais — nėra autentiškos žinios. Buvusių valdžių asmenis, rusai su lietuviais bolševikais, visados persekiojo.

CONRAD

FOTOGRAFAS

Studija įrengta pirmos rūšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood šviesomis. Darbas garantuotas.
420 W. 63rd St.
tel. Eng. 5883-5840

MUZIKA IR DAINOS

Didelė knyga su dainoms ir muzika įvairių lietuvių kompozitorių: Naujalia, Šimkaus, Žilevičiaus, Vanagaičio, Čiurlionio ir kitų.

Kaina \$1.00

Reikalaukit *Marguty*
6755 S. Western Ave.
Chicago, Ill.

ŽMONIJOS ISTORIJA DOVANAI

610 pusl. didumo, \$2.00 vertės knyga dykai tam
Kas naujai išsirašys "Dirvą" metams už \$2.

Dirva 8 pusl. didumo, metams \$2; pusei metų \$1.
Populiaris tautinis laikraštis. Eina 26-ti metai.
RED. K. S. KARPIUS

Ar seniau žmonija kariavo mažiau?

AR ŽMONIJA kada kariavo mažiau negu dabar? Kada buvo 100 metų karas? 30 metų karas? Rožių karas?

7000 MIRUSIŲ LIETUVIŲ. Kas jie tokie? "Dirvoje" kas savaitę telpa mirusių Amerikos Lietuvių vardai ir iš kur jie iš Lietuvos paėjo. Matysit pažymėjimus savo giminių, draugų, kaimynų. Iki galo šių metų mirusių skaičius viršys 7,000.

DIRVOJE telpa eilių-dainų, istorijų, apysakų, lengvų pasiskaitymų. Dirva jums tikrai patiks. Pamatymui siunčiama dykai. Priduokit aiškų savo adresą.

"DIRVA"

6820 Superior Avenue

Cleveland, Ohio

Michigan River Followed By Explorers

Early explorers followed the old St. Joe River on the journey which resulted in the discovery of Lake Michigan and the northern route to the Mississippi River. This view of the river was taken from the Tabor Farm resort at Sodus, Mich.

JUOKAI

(Surinkti per J. Kisieliutę)

Rusas parvažiuojo į savo tėvynę iš Amerikos, giriasi draugui:

— "Teko važiuoti labai gražia-me automobiliuje, veltui. Dieve laimink Ameriką!

— "Teko matyti gražų teatrą, veltui. Dieve laimink Ameriką!

— "Teko valgyt labai gardžią vakarienę, veltui. Dieve laimink Ameriką!"

Draugas netekęs kantrybės užklausė: — Ar tu buvai tas laimingas? Rusas: . . . Ne Mano sesutė ten buvo . . .

Jonas, Petras ir Tamas buvo labai geri draugai, bet vienas dalykas buvo su Petru kad ta-

sai labai bijodavo numirėlių. Vieną kartą Jonas su Tamu susitarė Petrą nugirdyti ir kaip užmigs nunešti ir paguldyti ant kapinių. Taip ir padarė. Paguldė ant kapo Petrą, patys pasislėpė netoliese saugoti, ką jis darys atsibudęs. Saulutei patekęs Petras pabudo. Pamatęs daug kryžių aplinkui, sušuko: "Šiandiena yra prisikėlimo diena ir aš prisikėliau pirmas"...

MARGUČIO PIKNIKAS

24 Rug.-Apgust
RIVERVIEW PARK

Vyras yra tiek senumo kiek jis jaučiasi. Mergaitė — tiek, kiek ji nori tau pasakyti.

Viešbučiui užsėdęs, visi žmonės kurie ten gyvena greitai iš-

bėgiojo laukan. Bet pasiliko vienas žmogus kuris labai girdavosi, jog turįs geležinius nervus. Priėjęs prie vieno žmogaus sako: "Aš nusiprausiau, nusiskutau, apsirengiau, susiškavau, užsirūčiau cigaretę ir reikalo skubėti nebuvo.

Žmogus: (nustebęs). Ar taip? He . . . tai kodėl neapsiaviai kėlnių?

Pryčeris: Kuris iš jūsų priklausote į Teisybės armiją?

Negras: Aš.

Pryčeris: Prie kurios šakos armijos jūs priklausote?

Negras: Prie Baptistų . . .

Pryčeris: Tai tu nepriklausai prie armijos, o tik prie Navy...

MARGUTIS Piknikauja

24 Rugp.-August

Riverview
BELMONT, WESTERN, CLYBOURN & ROSCOE BLVD